

මාවිල්ආරු එරණියමලේ ගිරි ලිපිය

ඉන්දික විතානගේ

Abstract

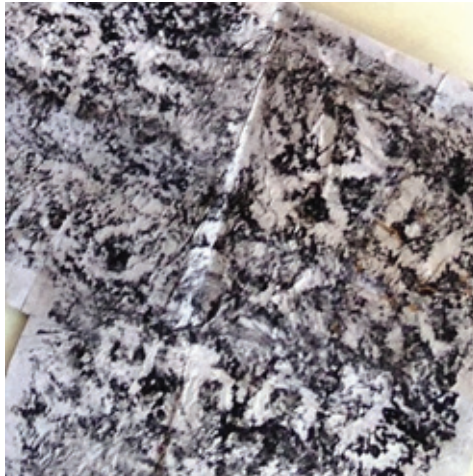
Mawil-Aru - Eraniyamale areas located in the lower valley of the Mahaweli River have a very high archaeological potential. However, due to reasons such as heavy forest population and transportation difficulties, some archeological information in that area has not been sufficiently exposed until now. Under these circumstances, this document attempts to present information about a yet unpublished inscription located in this area. This inscription on a rock with the ruins of an old monastery presently called as Eraniyamale located in the Somavathiya National Park beyond Mavil Aru irrigation dam. The rock inscription in Eraniyamale is written in the Brahmi script which is taken between the third century AD and the fourth century AD.. This rock inscription has presented a list of the names and titles of the contributors who built and sacrificed a set of steps that can be seen at that place today. This inscription was transcribed in 2015 during the field research conducted under the Copper Metal Technology Project of the Postgraduate Institute of Archaeology, with the permission of the Department of Archaeology.

Keywords: Rock Inscription, Lower Mahaweli basin, Somawathiya National park, Brahmi script

ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කයේ සේරුවිල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ සිරිමංගලපුර ග්‍රාම නිලධාරී වසමට අයත් එරණියමලේ පුරාවිද්‍යා ස්ථානය සෝමාවතිය අභය භූමියට අයත් දැඩි වන ගහනය තුළ පිහිටා ඇත. මෙම පුරාවිද්‍යා ස්ථානයට ළඟාවිය හැක්කේ සේරුවිල

- කන්තලේ මාර්ගයේ කල්ලාර් හන්දියේ සිට ගැමියන් මුක්කු බැම්ම නමින් හඳුන්වන අතහැර දැමූ වැව් බැම්ම ඔස්සේ ගමන් කිරීමෙනි. මෙම මුක්කු බැම්ම මාවිල්ආරු ජලාශයේ බැම්මේ බටහිර අන්තය ආසන්නයෙන් වැටී ඇත. මාවිල්ආරු බැම්මේ සිට කිලෝමීටර හතරක් පමණ දකුණු දිශාවට ගමන් කිරීමෙන් ඵරණියමලේ ගල්පර්වතයට ළගාවිය හැකි ය. පර්වතය නැගීමට සකස් කළ ශෛලමය පියගැට පෙළ පසෙක මෙම ගිරි ලිපිය කොටා තිබේ.

මෙම ස්ථානයේ ඇති විමර්ශනය කරනු ලබන ගිරි ලිපියේ ප්‍රධාන කොටස පේළි තුනකින් සමන්විත ය. එකී පේළි තුනට අමතර කොටසක් ලිපියේ දකුණු පසින් එකතු කර තිබේ. එය කෙටි පේළි තුනකින් සමන්විත වෙයි. මෙම ලිපිය ක්‍රිස්තු වර්ෂ තෙවන සියවස හා ක්‍රිස්තු වර්ෂ හතරවන සියවස් අතරට ගැනෙන බ්‍රාහ්මී අක්ෂරයන්ගෙන් ලියා වී ඇත. ප්‍රධාන ලිපියේ පේළි තුන අතරින්, පළමු පේළියේ අක්ෂර 12ක් ද දෙවන පේළියේ අක්ෂර 13ක් ද තෙවන පේළියේ අක්ෂර 12ක් ද වෙයි.

පෙළ

සෙනපති රබලයහ බලන

නදකහ කබුජ්ඣ කද වටක

අබයහ පතගඩ විසතිව

බුට රමහ

විසති

පතකඩ

අර්ථය

සේනාපති රබල කුමරුගේ ද, හමුදා නිලධාරී නදකගේ ද, කාමිබෝජ කදවටකයේ අබයගේ ද පියගැට විස්ස සහ බුටරාමගේ පියගැට විස්ස

මෙම ලිපියෙන් කියැවෙනුයේ ඒ අසල ඇති පියගැට පෙළ පිළිබඳ ව විය යුතු ය. එරණියමලේ විශාල ගල් කුලට පෙර ඇති කුඩා ගල් කුල නැගීම සඳහා එකී පියගැට පෙළ සකස් කර තිබේ. එය ඉදිකරන්නට ඇත්තේ එකල හමුදාවට සම්බන්ධ නිලයන් තුනකට අයත් නිලධාරීන් විමේ හැකියාවක් මෙමගින් පෙනී යයි.

වචනාර්ථ

සෙනපති රබලයහ - මෙහි දැක්වෙනුයේ සේනාපති රබල යන පුද්ගල නාමයකි. රබල යන නම සමග යෙදුන 'ය' කාරය 'අය' යන පදයේ 'අ' කාරය ලෝපවීමෙන් සන්ධි වූවා සේ සැලකිය හැකි ය (Paranavitana 1970:xxxviii). 'අය' යන්න කුමාරයා අර්ථය ගෙන දෙයි. අවසාන 'හ' කාරය ඔහුගේ යන අර්ථයෙන් යෙදී ඇත. එබැවින් මෙය 'සේනාපති රබල කුමරුගේ' යනුවෙන් අර්ථ දිය හැකි ය. මෙකී ලිපියට කිලෝමීටර හයක් පමණ දුරින් අරියමන්කර්ණි ගම්මානයේ ඇති ලිපියක 'මහසෙන් පුති රබලය' නැමැත්තෙක් ගැන කියැවේ. ඔහු මහසෙන් රජුගේ පුත්‍ර රබල කුමරු විය හැකි ය. එමෙන් ම ප්‍රදේශයට ආසන්නව පිහිටි පාෂාණ පබ්බත විහාරයේ ද කුන්චිනාමලේ ගල් පර්වතයක ද, 'අමති රබය' නැතහොත් රබය ඇමතිවරයා පිළිබඳ ව සඳහන් වෙයි : මේධානන්ද හිමි 2003 (302). මෙකී ලිපි සියල්ලේම අක්ෂර ක්‍රිස්තු වර්ෂ 3 - 4 අතරට ගිණිය හැකි සමාන ලක්ෂණ පෙන්වුම් කරන ඒවා බැවින්, මෙම රබල කුමරු හා රබය ඇමති එකම පුද්ගලයෙකු විමේ හැකියාවක් ද පවතී.

බලන නදකහ - බලක යන්න යුද්ධ නිලධාරියා යන අරුතෙන් මිට සමකාලීන ගිරි ලිපිවල යෙදුණු වචනයකි (රණවැල්ල 2004:221). 'නදක' යන්න පුද්ගල නාමයක් වන අතර, 'හ' කාරය ඔහුගේ යන අර්ථය ගන්වයි. එබැවින් මින් යුද්ධ නිලධාරී නදකගේ යන අර්ථය ලැබෙයි.

කබුජ්ක කදවටික අඛයහ

කබෝජ යනු කාමිබෝජ අර්ථයෙන් යෙදෙන්නකි (රණවැල්ල 2004:59). මෙහි 'කබුජ්' යන්න ද කාමිබෝජ අර්ථයෙන් යෙදුනා විය හැකි ය. ඊට 'ඉක' ප්‍රත්‍ය එක්වීමෙන් කබුජ්ක යන වදන සෑදී තිබේ. 'කාමිබෝජ්ක' යන අර්ථය ඉන් ලැබේ. කදවටික යන්න ස්ථානයක් හැඳින්වීම පිණිස යෙදුණු බවක් පෙනී යයි. අඛයහ යන්නෙන් අඛයගේ යන අර්ථය ගෙන දෙයි. 'කබුජ්ක කදවටික අඛයහ' යන්න මේ අනුව කාමිබෝජ්ක කදවටිකයෙහි අඛයගේ යන අර්ථය ගෙනෙනු ඇත.

පතගඩ - පත ගඩ යන්න, පාද ගන්ධී නැතහොත් පියගැට යන අර්ථයෙන් යෙදෙන්නකි (රණවැල්ල 2004:180).

විසතිව - විසති යන වදන විස්ස සඳහා යෙදෙයි (රණවැල්ල 2004:326). මෙහි ව යනුවෙන් අවසානයට යොදා ඇත්තේ 'සහ' යන අර්ථයෙනි. පතගඩ විසති යනු පඩිපේළි විස්සකි යන අර්ථය ගෙනෙන අතර, 'සහ' යන්නෙන් ඒ සමග කරනු ලැබූ අනෙක් පූජාවක් අර්ථවත් කරයි. එය ලිපියේ අනෙක් කොටසේ සඳහන් වෙයි.

මෙහි විස්තර කරනු ලැබූ ලෙන් ලිපිය සහිත මහවැලි පහළ නිම්නය ඉතා ඉහළ පුරාවිද්‍යාත්මක විභවයකින් යුත් ප්‍රදේශයකි. එබැවින් එහි පැරණි සෙල්ලිපි රාශියක් දැකිය හැකිය. වග වලසුන්ගෙන් ගහන වූ මහවැලි පහළ නිම්නයේ දැඩි වන ගහනයෙන් ආවර්ත මෙකී ප්‍රදේශයේ පවතින ඇතැම් සෙල්ලිපි තවමත් අධ්‍යනයන්ට බඳුන්ව නොමැති අතර එහෙයින් අගනා තොරතුරු සමුදායක් මේ වන තෙක් අනාවරණය කෙරී නොමැත. ඉදිරියේ දී සිදු කෙරෙන පුරාවිද්‍යාත්මක අධ්‍යනයන් සඳහා මෙම ප්‍රදේශයේ ඉතා ඉහළ විභවයක් සහිත ප්‍රදේශයකි.

මෙකී සෙල්ලිපිය පිටපත් කරණු ලැබුවේ පුරාවිද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය විසින් 2013-2017 කාලවකවානුවේ දී සිදුකරනු ලැබූ සේරුවිල ප්‍රදේශයේ ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණ කටයුතු අතරතුර දී ය. ලිපිය පිටපත් කිරීමට අවසරය ලබාදුන් පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ හිටපු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ආචාර්ය සෙනරත් දිසානායක මහතාට ද, මෙම ලිපිය සඳහා එකී පිටපත් පරිශීලනයට අවසර ලබාදුන් ආචාර්ය අර්ජුන තන්තිලගේ මහතාට ද විශේෂ ස්තූතිය හිමි වෙයි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

රණවැල්ල, සිරිමල් (සංස්), 2004 සිංහල සෙල්ලිපි වදන් අකාරාදිය, කොළඹ, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව.

මෙධාන්තද, එල්ලාවල හිමි, 2003 සිංහල බෞද්ධ උරුමය. කොළඹ. දයාවංශ ජයකොඩි හා සමාගම

Paranavithana S., 1970. *Inscription of Ceylone Vol.I*. Colombo: Department of Archaeological Survey